

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ОБЛІКОВА КАРТКА об'єкта культурної спадщини

Група курганів I «Бутової могили» (найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Археологічний	Комплекс	Місцевого значення

1. Дата утворення об'єкта:

IV – II тис. до н.е., епоха енеоліту – бронзового віку

2. Місцезнаходження об'єкта:

Солоницька сільська рада, Козельщинський район, Полтавська область, Бутова могила, урочище, за 3,52 км на південний схід (азимут 234°) від приміщення Солоницької сільської ради, за 1,01 км на схід (азимут 74°) від східної окраїни південної частини с. Базалуки Дмитрівської сільської ради м. Комсомольська, за 0,86 км на південь (азимут 191°) від шосе М-22 «Олександрія – Полтава» зі вказівником розмежування Козельщинського і Кременчуцького районів.

Географічні координати умовних центрів курганів (орієнтовні):

№ точки	Градуси, мінути, секунди (datum WGS 84)	
	N	O
1	49° 07' 48.51"	33° 42' 21.96"
2	Не встановлені	Не встановлені

Під'їзд з мм. Полтави і Кременчука: автотрасою М-22 «Олександрія — Полтава», за 1,2 км на північний схід від вказівника меж Козельщинського і Кременчуцького районів, далі – польовою дорогою вздовж лісосмуги в бік с. Комінтерн Козельщинського району і під прямим кутом на південний захід (0,9 км) по вододільних межах угідь в бік с. Базалуки.

3. Охоронний № пам'ятки:

Не встановлений.

4. Дати і № документів, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

На державний облік не взято.

5. Функціональне використання:

Сучасне	Первісне	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Задернований і розораний насипи з деревами та кущами серед орних угідь, межа охоронної зони магістрального газопроводу.	Насипи над похованнями	Тригопункт, кладовище

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування об'єкта	Кургани споруджені на мисоподібному підвищенні третьої надзаплавної тераси лівого берега р. Псла, за 1,2 км на захід від її краю, заввишки 74,5 м над рівнем Балтійського моря та 8,5 м над заболоченою основою тераси, за 0,34 км на захід – північний захід від лісосмуги між сс. Солониця і Комінтерн. За 0,12-0,30 км на північний схід від більшого з курганів розташовані три заглибини заораних степових «блюдець». Повз них свого часу пролягала наразі розорана польова дорога.
Характеристика об'єкта	Група курганів у складі двох насипів займає підвищений край мисоподібного утворення плато на північний схід від с. Базалуки. Великий задернований насип № 1 (зі власною назвою «Бутова могила») має висоту 5,1 м, діаметр 40 x 51 м. Він дещо видовжений з північного сходу на південний захід, має овальну в плані форму. На топографічних основах масштабу 1: 10000 см середини – останньої чверті XX ст. курган вказаний з відносною висотою у 5 м та абсолютною висотою над рівнем моря 79,6 – 80,1 м. Остання топозйомка округи Єристівського родовища залізистих кварцитів (2008 р.) зафіксувала його висоту (без підвищення під колишнім пунктом тріангуляції) – 4,6 м. Зі сходу та південного заходу курган поріс деревами і щільною смугою кущів терну. Здіймається над околom стрімким у перетині (у формі сегмента кулі) високим рукотворним підвищенням, з дещо сплющеною вершиною і підораними полами. На вершині з північно-східного боку наявні рештки обвалування і підсипки тригопункту діаметром 5 м. Поверхня місцями пошкоджена лисячими норами, які свого часу розкопувалися мисливцями, від чого є невеликі, проте глибокі просілі ями. Перша згадка про цей курган пов'язана зі вміщенням до списку заселених місць Малоросійської губернії 1799-1801 рр. серед поселень Кременчуцького повіту — хутора Бутової Могили (з 1 мешканця). Не пізніше сер. XIX ст. на кургані з'явилося кладовище, про що свідчать картографічні джерела (можливо, власне хут. Бутової Могили, так як на сер. XIX ст. населених пунктів у найближчому околі вже не існувало). На картах 1930-х– 1941 рр. об'єкт показаний як курган з відносною висотою 5,7 м. На карті 1955 р. насип поданий у масштабі з відносною висотою 4,4 м, який мав власну назву «курган Могила Бута» і розташовану зверху точку знімальної сітки з абсолютним значенням висоти 79,7 м. Як масштабний курган з відносною висотою 5,0 м та пунктом тріангуляції на вершині, об'єкт показаний на дрібномасштабній карті 1982 р. За картографічною основою 2010 р. відзначений з абсолютною висотою 79 м і власною назвою — «курган Могила Бута». Маленький розораний курган № 2, розташований зі східного боку, за 14 м від поли більшого, — дуже розтягнутий розорюванням, хоча має правильну округлу в плані форму. Його висота — 0,3 м, діаметр — 15 м. Посередині є пляма розораного материкового викиду від одного з поховань. Поряд з насипами та на меншому з них виявлені уламки ліпного посуду постмаріупольської, ямної, катакомбної і зрубної культур, неподалік на захід – фрагменти гончарної кераміки XIX ст. Вказані знахідки і стали підставою для датування об'єктів комплексу.

	Площа курганів: № 1 — 0,1637 га, № 2 — 0,0113 га, разом, включаючи підорані поли, орієнтовно — 0,1750 га.
Наявність творів мистецтва	Твори мистецтва на території курганів (нерухомі), або ті, що надають їх зображення, відсутні.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

1. Курган № 1 «Бутова могила».
2. Курган № 2.

8. Ступінь схоронності:

Добрий, задовільний, незадовільний, аварійний	Загальний стан великого кургану № 1 «Бутової могили» — ближче до доброго; кургану № 2, що розорується, — незадовільний. Розроблювана охоронна зона навколо піл курганів – 20 м. Акт обстеження технічного стану № 40 від 16 жовтня 2014 р. додається.
--	---

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Науковий звіт	2006	Супруненко О.Б., Шерстюк В.В.	Науковий архів Інституту археології НАН України, ф.е., 2006/63; Науковий архів Центру охорони та досліджень пам'яток археології УК ПОДА, ф.е., спр. 439.

10. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Архівні матеріали	1. Супруненко О.Б., Шерстюк В.В. Звіт про археологічні обстеження території та округи Біланівського родовища залізистих кварцитів на території Дмитрівської сільської ради м. Комсомольськ та Кременчуцького району Полтавської області в 2006 р. // НА ІА НАН України. — Ф. е. — 2006/63; НА ЦОДПА. — Ф.е. — Спр. 439. — Арк. 69-70. — Рис. 4: 72; 5: 72; 177-178.
Картографічні матеріали	2. Ряд XXV. Лист 12. Военно-топографическая карта Полтавской губернии. — Масштаб 3 вер. в дюйме. Г. Екатеринославской, Херсонской и Полтавской / Грав. конт. топ. Ментин, 3-й предм. учен. Лисицын, горы чин. Нагавицын и Зиновьев; Вырез. слова Поповцев и Иванов 7-й. — [Изд. 1850-х гг.]. 3. Ряд XXV. Лист 12. Военно-топографическая карта Полтавской губернии. — Масштаб 3 вер. в дюйме. Г. Екатеринославской, Херсонской и Полтавской. Часть Херсонской Губернии исправл. по рекогносц. 1869 г., часть Полтавской Губернии исправл. по рекогносц. 1869 г. / Грав. конт. топ. Ментин, 3-й предм. учен. Лисицын, горы чин. Нагавицын и Зиновьев; Вырез. слова Поповцев и Иванов 7-й // Военно-топографическая карта Полтавской губернии. Масштаб 3 вер. в дюйме. [Карты]. — СПб. : Военно-топографическое Депо, 1863-1878. — 1 атл. ([24] разв. л., [1] сб.л.). — Л. 22. 4. Ряд XXV. Лист 12. Военно-топографическая карта Полтавской губернии. — Масштаб 3 вер. в дюйме. Г. Екатеринославской, Херсонской и Полтавской. Часть Херсонской Губернии исправл. по рекогносц. 1869 г., часть Полтавской Губернии

	исправл. по рекогносц. 1869 г. Железная дорога нанесена по съемке 1887 г. / Грав. конт. топ. Ментин, 3-й предм. учен. Лисицын, горы чин. Нагавицын и Зиновьев; Вырез. слова Поповцев и Иванов 7-й — [Изд. 1900-1917 гг.]. 5. М-36-104. — с. Манжеля. — М 1:100 000. — По съемкам 1931, 1932 гг. — Ген. штаб Красной Армии. — Первое издание. — 1941 г. 6. М-36-104-В. — (Потоки). — М 1:50 000. — УССР. Киевская обл. — Управл. воен. топографов, 1931. — Рекогносц. 1932 г. 7. М-36-104-В-б. — Солоница. — М 1:25 000. — УССР. Полтавская обл. — ГУГК МВД СССР. — Сост. 1954 р. по мат-лам съемки 1953 г. — Отпечатано в 1955 г. 8. Х-39-63-А-б-2. — М 1:10 000. — Съемка 1975 г. — М., ГУГК при Сов. Министров СССР. — 13-ХІ-78 г. 9. Днепродзержинское водохранилище. — М 1:50 000. — К., 2010.
Бібліографічні матеріали	10. Описи Лівобережної України кінця XVIII – початку XIX ст. : описово-статистичні джерела / Упор., передм. Ананьєва Т. Б. — К. : Наукова думка, 1997. — 322 с. — С. 174. 11. Супруненко О.Б., Шерстюк В.В. Нові археологічні дослідження на Кременчуччині. — К. – Полтава : ЦП НАНУ і УТОПК, 2006. — С. 69. — Рис. 1 : 72; 88.

11. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
<i>Графічні матеріали</i>			
Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл. Група курганів І «Бутової могили». Карта розташування (основа: М-36-104. — Ген. штаб. — М 1: 100 000. — Комсомольськ. — М.: ГУГК, 1983).	1	2014	Коверко А.В.
Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл. Група курганів І «Бутової могили». Генеральний план (основа: <i>Карта М 1: 5 000</i>).	1	2014	Крупко Т.О., Супруненко О.Б., Коверко А.В.
<i>Фотофіксація</i>			
Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл. Група курганів І «Бутової могили» на космічному фотознімку (<i>прогр. «Google Earth 5.2.1. 1588»</i>).	1	2014	Шерстюк В.В., Коверко А.В.
Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл. Група курганів І «Бутової могили». <i>З північного заходу.</i>	2	2014	Супруненко О.Б.

Облікову картку склали:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний науковий співробітник Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культу-	кандидат історичних наук, старший науковий співробітник	О.Б. Супруненко		05.11.2014

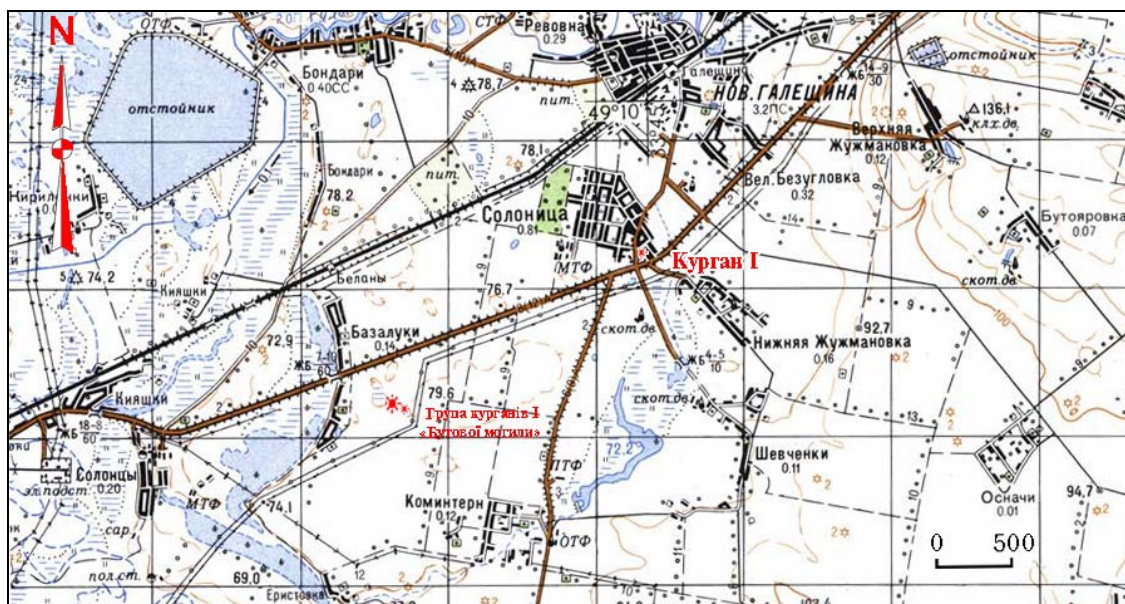
ри Полтавської облдержадміністрації				
Завідуючий відділом Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації	магістр	В.В. Шерстюк		05.11.2014

Керівник органу охорони культурної спадщини —
Начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації

Г.І. Фасій

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Ілюстрації

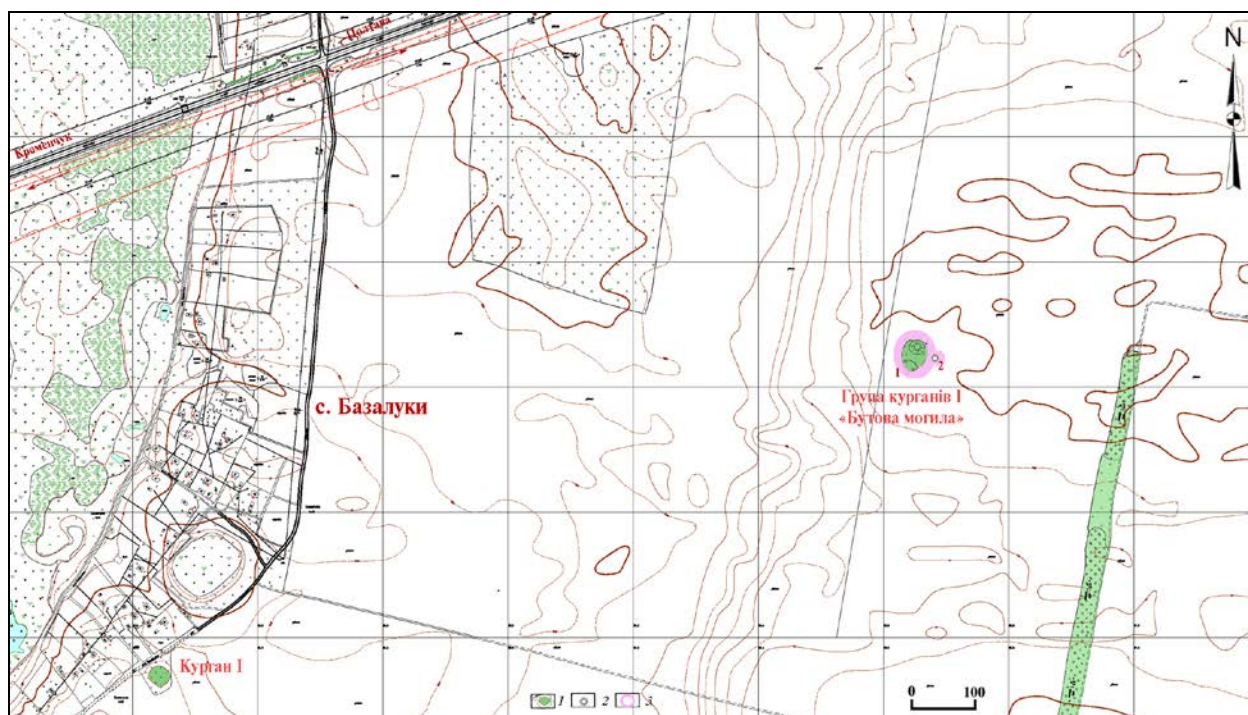

1. Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл.

Група курганів І «Бутової могили». Карта розташування

(основа: М-36-104. — Ген. штаб. — М 1: 100 000. — Комсомольськ. — М.: ГУГК, 1983).

Підг. Коверко А.В., 2014.

2. Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл.

Група курганів І «Бутової могили». Генеральний план

(основа: Карта М 1: 5 000). Умовні позначення: 1 – задерновані кургани; 2 – розораний насип; 3 – розроблювана охоронна зона.

Підг. Крупко Т.О., Супруненко О.Б., Коверко А.В., 2014.

3. Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл.

Група курганів I «Бутової могили» на космічному фотознімку
(програма «Google Earth 5.2.1. 1588»).

Підг. Шерстюк В.В., Коверко А.В., 2014.

4. Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл.

Група курганів I «Бутової могили». Вигляд з північного заходу.

На задньому плані – Східні відвали і корпуси ТОВ «Єристівський ГЗК».

Фото Супруненко О.Б., 2014.

5. Солоницька сільська рада, Козельщинський р-н, Полтавська обл.

Група курганів I «Бутової могили». Насип № 1. З північного заходу.

На задньому плані – корпуси ТОВ «Єристівський ГЗК».

Фото Супруненко О.Б., 2014.